Teema: Mom 35.01.04 Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot

Mikael Hildén, professori, tutkimusjohtajan sijainen, Suomen ympäristökeskus

Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) toimintamenorahoitus on supistumassa 25 % aikavälillä 2013–2018. Rahoitus pienenee enemmän kuin eri vuosien TAE-luvuista voi suoraan päätellä (ks. taulukko). Tämä johtuu ennen kaikkea kahdesta seikasta:

- SYKE on saanut toimintamenomomentilleen erillisrahoitusta ympäristötiedon hankinnan, varastoinnin ja avoimen jakelun tehostamiseen tähtäävään ENVIBASE-hankkeeseen, mutta suurin osa hankkeen rahoituksesta on SYKEn kannalta läpilaskutusta.
- ympäristöministeriön rahoitus tiettyihin ns. palvelutehtäviin siirtyy 2016 erillislaskutuksen piiristä suoraan toimintamenoihin, jolloin tehtävät ja niiden aiheuttamat kustannukset tulevat pysyvästi SYKEn toiminnan osaksi.

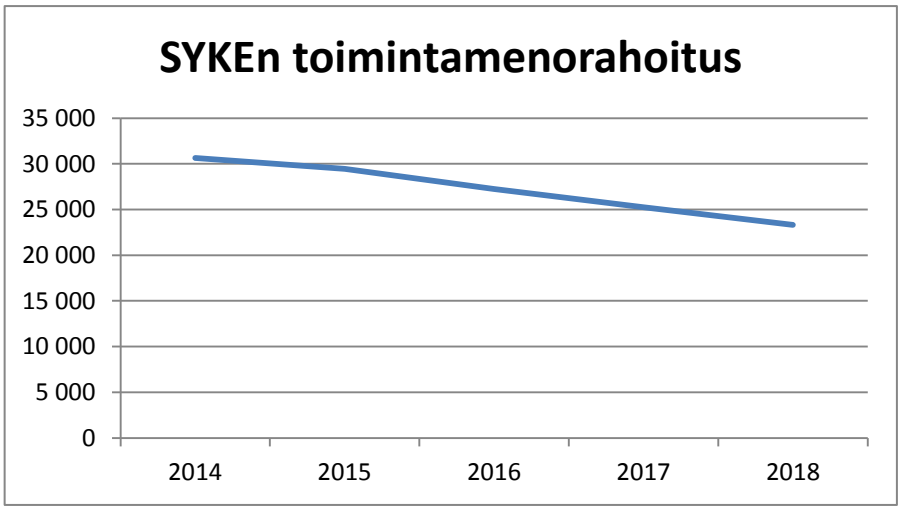

Toimintamenorahoituksen vähennykset 2013–2018 kohdentuvat seuraavasti:

- tutkimuslaitossektorin rahoitusuudistuksen vaikutus, ns. TULA-leikkaukset, n. 3 M€
- uuden hallitusohjelman käsittelyssä SYKEn toimintaan kohdennetut leikkaukset 2 M€
  - kohdentuvat hallintoon ja tilakustannuksiin
- ENVIBASE-tuottavuushankkeesta saatava ennakoitu säästö, n. 1 M€
  - kohdentuu ympäristötiedon tuottamiseen ja hyödyntämiseen
- muut leikkaukset, 1,8 M€
  - kohdentuvat toimintaan yleisesti. SYKE hakee keskustellen ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön kanssa ratkaisuja, jotka aiheuttavat mahdollisimman vähän haittaa toiminnalle ja SYKEn tarjoamille palveluille.

Kehysmuutos	2014	2015	2016	2017	2018	Yhteensä
Edellisen vuoden kehys	31 215	30 655	29 451	27 244	25 259	
TULA-vähennykset	-233	-350	-1 541	-933	0	-3 057
Uudet HO-leikkaukset			-600	-800	-600	-2 000
Muut muutokset yhteensä	-327	-854	-66	-252	-250	-1 750
ENVIBASE-säästö					-1 080	-1 080
Leikkaukset yhteensä	**-560**	**-1 204**	**-2 207**	**-1 985**	**-1 930**	**-7 887**
Kehys ennen erilliseriä	**30 655**	**29 451**	**27 244**	**25 259**	**23 329**	**-25 %**
ENVIBASE-hankerahoitus		*2 610*	*2 270*	*1 640*		*6 520*
Palvelusopimus			*500*	*500*	*500*	
Kehys+ erilliserät	30 655	32 061	30 014	27 399	23 829	

Vertailukelpoinen kehysluku

Budjettikirja 2016

SYKEn toiminnasta lähes puolet rahoitetaan muulla kuin toimintamenorahoituksella (2014: 48 %). SYKEn muun kuin toimintamenorahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta on hyvin suuri tutkimuslaitosten joukossa. Tämä on perustunut erityisesti hyvään menestymiseen mm. Suomen Akatemian ja EU:n tutkimusrahoitushauissa. Tutkimustoiminnan rahoitusleikkausten ja EU:n rahoituksen muutosten vuoksi tilanne on kiristynyt oleellisesti ja tullee edelleen kiristymään siitä huolimatta, että SYKE on menestynyt myös strategisen tutkimusneuvoston ja valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoiminnan rahoitushauissa.

Toimintamenorahoituksen väheneminen vaikuttaa suoraan SYKEn mahdollisuuksiin osallistua yhteisrahoitteiseen tutkimukseen ja siten mahdollisuuksiin hankkia lisärahoitusta. On todennäköistä, että SYKEn toiminnan kokonaislaajuus supistuu.

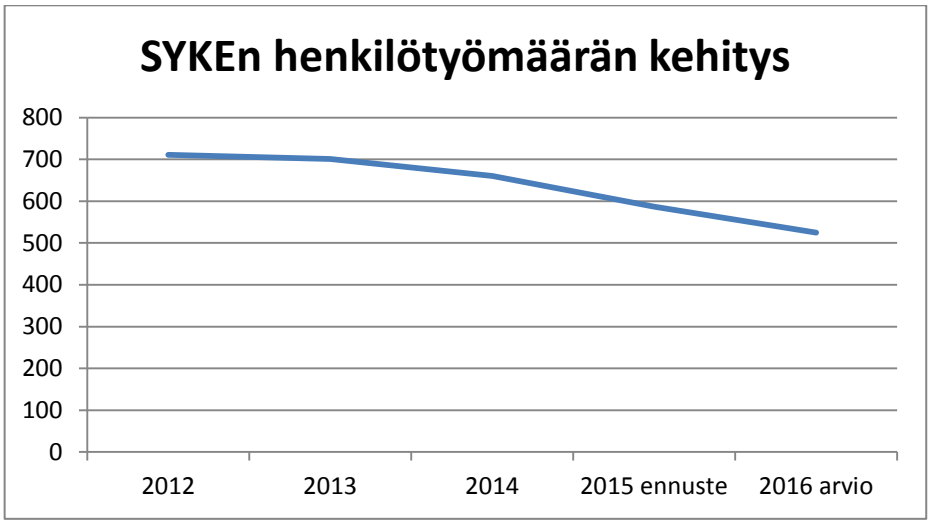

Toimintaa on toistaiseksi supistettu olemalla palkkaamatta uusia henkilöitä eläkkeelle jääneiden tilalle, sekä vähentämällä ja lyhentämällä määräaikaisia työsopimuksia. Henkilötyövuosien määrä vähenee voimakkaasti 2012–2016 (-26 %). Laboratoriotoimintaa koskenut YT- menettely toteutettiin keväällä 2015 ja se johtaa noin 20 htv:n vähentymiseen 2016. Tehtävien rakenteellisessa uudistamisessa voidaan joutua turvautumaan YT-menettelyyn myös 2016.

Tavoitteena on rajoittaa rahoituksen supistumisen vaikutuksia toiminnan vaikuttavuuteen SYKEn perustehtävien uudelleenjärjestelyiden avulla. Samalla haetaan aktiivisesti uusia yhteistyökumppaneita ja rahoitusratkaisuita ennakoivan ja ajantasaisen tiedon tuottamisen ja jakamisen turvaamiseksi.